

Europska
komisija

POLITIKE
EUROPSKE
UNIJE

Slavljenje
europske
kulturne
raznolikosti

Kultura i audiovizualna djelatnost

Europski kulturni i kreativni sektori
daju ključan doprinos gospodarstvu,
zapošljavanju i socijalnoj koheziji

POLITIKE EUROPSKE UNIJE

Ova publikacija dio je serije kojom se objašnjava što EU poduzima u različitim područjima politika, zašto je uključen u ta područja i koji su rezultati.

Možete ju pronaći na web-mjestima:

http://europa.eu/pol/index_en.htm

<http://europa.eu/!uU73JY>

Kako funkcionira EU
Europa u 12 lekcija
Europa 2020.: Europska strategija rasta
Osnivači EU-a

Poljoprivreda
Granice i sigurnost
Bankarstvo i financije
Proračun
Klimatska politika
Tržišno natjecanje
Potrošači

Kultura i audiovizualna politika ✖

Carina
Digitalna agenda
Ekonomska i monetarna unija i euro
Obrazovanje, izobrazba, mladi i sport
Zapošljavanje i socijalna pitanja
Energetika
Proširenje
Poduzetništvo
Okoliš
Borba protiv prijevara
Sigurnost hrane
Vanjski poslovi i sigurnosna politika
Humanitarna pomoć i civilna zaštita
Međunarodna suradnja i razvoj
Unutarne tržište
Pravosuđe, temeljna prava i jednakost
Pomorstvo i ribarstvo
Migracije i azil
Javno zdravlje
Regionalna politika
Istraživanje i inovacije
Oporezivanje
Trgovina
Promet

SADRŽAJ

Zašto nam je potrebna europska kultura i audiovizualna politika?	3
Pristup EU-a	4
Što čini EU?	7
Izgledi: okretanje prema budućnosti	11
Više o temi	12

Politike Europske unije: Kultura i audiovizualna politika

Europska komisija
Glavna uprava za komunikaciju
Informiranje građana
1049 Brussels
BELGIJA

Rukopis ažuriran u studenom 2014.

Naslovnica i slika na stranici 2.:
© iStockphoto — scanrail
12 str. – 21 x 29,7 cm
ISBN 978-92-79-41543-2
doi:10.2775/13070

Luksembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2014.

© Europska unija, 2014.

Umnožavanje je dopušteno. Za svaku upotrebu ili umnožavanje pojedinačnih fotografija dopuštenje treba zatražiti izravno od nositelja autorskih prava.

Zašto nam je potrebna europska kultura i audiovizualna politika?

Njegovanje kulturnog bogatstva i kreativnosti

Kultura i kreativnost sama su bit europskog projekta. Kultura oblikuje naš identitet, naše težnje te naš odnos prema drugima i svijetu. Ona oblikuje i mjesta i krajolike u kojima stanujemo te način na koji živimo.

Brz razvoj tehnologije prilika je, ali i izazov za europske kulturne i kreativne sektore. Europska unija (EU) želi pomoći svim sudionicima tih sektora – od lokalnih zajednica koje njeguju svoju kulturnu baštinu do producenata nagrađivanih filmova – da iskoriste prilike koje im se pružaju i prevladaju teškoće s kojima se suočavaju.

Izazovi su veliki. Kulturna raznolikost pozitivna je odlika EU-a, no jezične i kulturne razlike dovode do fragmentacije tržišta. Zbog globalne gospodarske krize sve je teže doći do financiranja u kreativnom sektoru. Nove digitalne tehnologije imaju velik utjecaj na tradicionalne metode distribucije – goleme biblioteke prešle su s polica na tvrde diskove, no teško je izgraditi održive poslovne modele.

Kreativan poticaj ne samo za gospodarstvo

Europski kulturni i kreativni sektori pridonose gospodarskom rastu, zapošljavanju, inovaciji i socijalnoj koheziji.

Oni čine oko 4,5 % europskog BDP-a i zapošljavaju oko 3,8 % radne snage EU-a (8,5 milijuna ljudi). Isto tako, europski kulturni i kreativni sektori otporniji su na gospodarske poteškoće od drugih sektora te pridonose inovacijama, razvoju vještina i urbanoj regeneraciji, pozitivno utječući na ostale sektore, kao što su turizam te informacijska i komunikacijska tehnologija.

Prednosti pristupa na razini cijelog EU-a

Svaka država članica Europske unije na svoj način uređuje pitanja koja se odnose na kulturu i audiovizualnu politiku. Europska unija to dopunjuje i daje novu dimenziju.

Informacije prikupljene na razini cijelog EU-a mogu poslužiti kao potpora pri odlučivanju o nacionalnim politikama ili kao primjeri dobre prakse koje ostale članice mogu preuzeti. U tu su svrhu pokrenuti posebni mehanizmi suradnje među državama članicama.

EU će u razdoblju od 2014. do 2020. uložiti 1,46 milijuna eura u kulturni i audiovizualni sektor putem programa Kreativna Europa, kojim će se zamijeniti programi Kultura, MEDIA i MEDIA Mundus. To je povećanje od 9 % u odnosu na prijašnje razine proračuna.

Programom Kreativna Europa nastoji se potaknuti naša zajednička kulturna baština podupiranjem prekograničnih kulturnih projekata, kao što su akcije suradnje, platforme i mreže te projekti književnog prevođenja.

Tim se programom nadopunjuju nacionalna sredstva financiranja radi jačanja europske kinematografije te povećanja optjecaja novih filmova i konkurentnosti audiovizualnog sektora. Jedinstveno tržište za audiovizualne medije i uspostava sigurnijeg internetskog programa za zaštitu djece na internetu u cijelom EU-u samo su dva načina na koji se pristup usmjeren na cijeli EU pokazuje djelotvornijim od rješavanja takvih pitanja na nacionalnoj razini.

Mnoge regije i gradovi uviđaju kako kultura i kreativni sektori pridonose konkurentnosti njihova gospodarstva i otvaraju nova radna mjesta. Zato se regionalnom politikom EU-a podupiru strateška ulaganja u kulturu te kulturni i kreativni sektori putem namjenskih fondova.

Pristup EU-a

Zajedničkim radom postiže se više

Kako bi ostvarila svoj program za kulturu, Europa pronalazi oslonac u čvrstim partnerstvima među subjektima, uključujući države članice, regije, kulturne organizacije i ostale kulturne subjekte.

Primjerice, projekti jačanja kulturnog turizma na lokalnoj razini, urbana regeneracija u kulturno značajnim područjima, podrška distribuciji neovisnog filma – svi ti i mnogi drugi ciljevi najbolje se postižu kada organizacije na različitim razinama udruže napore.

Kulturna suradnja: politički okvir

Europskim programom za kulturu (pokrenutim 2007.) promiče se:

- kulturna raznolikost i međukulturni dijalog;
- kultura kao katalizator kreativnosti i inovacija;
- kultura kao dio međunarodnih odnosa EU-a.

Državna tijela, institucije EU-a i kulturni sektor diljem Europe blisko surađuju od 2007. kako bi ostvarili te ciljeve. U tom okviru suradnje nacionalna tijela imenuju predstavnike za stručne skupine širom EU-a u kojima se najbolje nacionalne i regionalne prakse te načini suradnje u pogledu prioriteta tema raspravljaju putem tzv. otvorene metode koordinacije, načina upravljanja temeljenog na dobrovoljnoj suradnji država članica.

Kako bi se dokraja iskoristila stručnost koja već postoji na terenu pri oblikovanju politika, Komisija redovito razmjenjuje mišljenja i informacije s organizacijama iz kulturnih sektora. Takvim je **strukturiranim dijalogom** obuhvaćen cijeli niz pitanja, kao što su kulturna i kreativna industrija, međukulturni dijalog, kulturna baština te pristup kulturi.

Isto tako, diljem Europe postoje neovisne skupine koje se bave promicanjem kulture. U području kulturne baštine, primjerice, mnoge su organizacije okupljene pod okriljem organizacije Europa Nostra.

U paneuropskom udruženju za kulturnu baštinu okupljeno je oko 250 nevladinih i neprofitnih skupina, s ukupno više od pet milijuna članova te je stvorena mreža profesionalaca i volontera posvećenih očuvanju kulturne baštine za sadašnje i buduće generacije.

Europska komisija na dvogodišnjim europskim kulturnim forumima omogućuje da se dionici i tvorci politika sastaju i raspravljaju o najvažnijim pitanjima u sektoru.

EU potiče kulturnu suradnju s pojedinačnim zemljama izvan EU-a te s regionalnim i međunarodnim organizacijama. Od donošenja Europskog programa za kulturu, kultura sve više poprima status strateškog čimbenika političke, društvene i gospodarske važnosti, čime se pridonosi ciljevima vanjske politike.

Kao potpisnica Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005., Europska unija obvezala se kulturnu raznolikost pretvoriti u ključni element svojeg vanjskog djelovanja te razvijati novu i aktivniju kulturnu ulogu Europe u međunarodnim odnosima.

Najbolje ideje dolaze iz svih dijelova EU-a.

Suradnja na dobrobit audiovizualnog sektora

Nacionalna razina: države članice EU-a podržavaju svoje audiovizualne djelatnosti na različite načine sredstvima iz nacionalnih poreznih prihoda, televizijskih pretplata, a u nekim slučajevima i lutrije. Sve one imaju nacionalne filmske institute ili slična tijela koja podržavaju njihove filmske industrije.

U filmskoj produkciji postoje pravila koja države članice EU-a moraju poštovati kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje za sve filmove proizvedene u EU-u. Na primjer, državna potpora u načelu ne bi trebala premašivati 50 % troškova proizvodnje.

Neovisne skupine: postoje brojne organizacije koje su osnovali građani širom EU-a kako bi audiovizualni sektor učinili konkurentnijim i potakli kreativnost, kao što su organizacija European Film Promotion i Europska filmska akademija.

Organizacija European Film Promotion bavi se promicanjem i stavljanjem europskog filma na svjetsko tržište te okuplja profesionalne organizacije iz 34 zemlje. Pod okriljem European Film Promotions sve te organizacije surađuju na promicanju europskog filma i talenata diljem svijeta.

Europska filmska akademija ima 3 000 članova, redom profesionalaca u tom području. Organizira obrazovne radionice, konferencije i druge manifestacije s ciljem promicanja europske filmske kulture. Svake godine te raznolike aktivnosti Europske filmske akademije doživljavaju svoj vrhunac na svečanosti dodjele Europskih filmskih nagrada. Dvadeset i jedna kategorija, kao što su one za najbolji europski film, najboljeg redatelja, najbolju glumicu i najboljeg glumca, omogućuje industriji slavljenje onoga najboljega što EU može ponuditi.

Uključivanje europskih građana – nagrade, priznanja i oznake

Uključivanje građana diljem EU-a u kulturni i audiovizualni izraz ključno je ako želimo ostvariti ciljeve uključenosti, uzajamnog poštovanja i gospodarskog rasta putem kreativnih djelatnosti.

NAGRADA EUROPSKE UNIJE ZA SUVREMENU ARHITEKTURU: arhitektura, koja nam pametnim projektima može podići raspoloženje i učiniti život jednostavnijim, utječe na našu svakodnevicu na razini okoliša, društva i kulture. Nagradom Europske unije za suvremenu arhitekturu/nagradom Mies van der Rohe nagrađuju se kreativni i inovativni europski arhitekti današnjice i sutrašnjice. To je najprestižnija nagrada u europskoj arhitekturi.

NAGRADA EUROPSKE UNIJE ZA KULTURNU BAŠTINU: Europa ima bogatu baštinu koja obuhvaća sve od arhitektonskih znamenitosti do industrijskih objekata te od umjetničkih djela do povijesnih vrtova. Nagrada Europske unije za kulturnu baštinu/nagrada Europa Nostra dodjeljuje se svake godine izvanrednim projektima kojima se pridonosi očuvanju i istraživanju naše baštine te podizanje svijesti o njoj.

NAGRADA EUROPSKE UNIJE „PRIX MEDIA“: nagrada EU-a „Prix MEDIA“ dodjeljuje se od 2012. filmu s najvećim potencijalom zarade koji je prijavljen za razvojnu potporu iz programa MEDIA. Scenarist i producenti nagradu primaju na filmskom festivalu u Cannesu.

Carnuntum Archaeological Park – Oznaka europske baštine 2014.

Dodjelom nagrada ostvaruje se potreban poticaj za mlade stručnjake – dodjela nagrada European Border Breakers Awards 2014.

NAGRADE EUROPEAN BORDER BREAKERS AWARDS: bogata kulturna raznolikost Europe očituje se i u njezinim novim glazbenicima. Nagradama European Border Breakers Awards (EBBA) slave se europski umjetnici koji su svojim prvim europskim izdanjima uspješno prešli granice. Nagradom se naglašava veliki europski glazbeni talent i tako potiče umjetnike da dijele svoju glazbu diljem EU-a.

NAGRADA EUROPSKE UNIJE ZA KNJIŽEVNOST: cilj je nagrade Europske unije za književnost dovesti u središte pozornosti kvalitetu i raznolikost suvremene europske književnosti promicanjem većeg optjecaja književnih djela unutar Europe i poticanjem interesa čitatelja za djela koja ne pripadaju njihovim nacionalnim književnostima. Za prijevod nagrađenih knjiga izdavačke kuće mogu se prijaviti putem programa Kreativna Europa.

OZNAKA EUROPSKE BAŠTINE: Oznaka europske baštine dodjeljuje se mjestima koja imaju simboličku ulogu u postupku europskih integracija. Ta mjesta simboliziraju europske ideale, vrijednosti, integracije i povijest. Pozorno se biraju na temelju svoje simboličke vrijednosti, uloge u europskoj povijesti i aktivnosti koje poduzimaju u približavanju Europske unije i njezinih građana.

Što čini EU?

Financiranje kulture: program Kreativna Europa

Taj se program nastavlja na uspješne programe Kultura, MEDIA i MEDIA Mundus.

Njime se nastoje ojačati europska kultura i kreativni sektori.

Osim čuvanja i promicanja europske kulture i jezične raznolikosti te predstavljanja europskoga kulturnog bogatstva, njime se pridonosi europskom cilju pametnog, održivog i uključivog gospodarskog rasta, kulturnim i kreativnim sektorima omogućuje se lakša prilagodba digitalnom dobu i globalizaciji te se stvaraju nova međunarodna tržišta, mogućnosti i korisnici.

Od projekata koji se financiraju iz tog programa koriste imaju filmaši, distributeri, prodajni agenti i ostali stručnjaci u audiovizualnom sektoru, ljubitelji filma, umjetnici i kulturni djelatnici, izdavači i ljubitelji knjiga.

U okviru programa podrška se daje:

- projektima prekogranične suradnje između kulturnih i kreativnih organizacija unutar EU-a i izvan njega;
- mrežama kojima se kulturnim i kreativnim sektorima omogućuje lakše međunarodno djelovanje i jača konkurentnost;
- prevođenju i promicanju europskih književnih djela;
- platformama i kulturnim subjektima koji promiču nove umjetnike i potiču prave europske programe kulturnih i umjetničkih događanja;
- izgradnji kapaciteta i stručnoj izobrazbi djelatnika u audiovizualnom sektoru;
- razvoju fikcije, animacije, kreativnih dokumentarnih filmova i videoigara za europsko kino, televizijsko tržište i ostale platforme;
- izobrazbi i razvijanju vještina stručnjaka u audiovizualnom sektoru;
- distribuciji i prodaji audiovizualnih djela u Europi i izvan nje;

- filmskim festivalima na kojima se promiču europski filmovi;
- fondovima za međunarodnu koprodukciju filmova;
- razvoju publike u smislu jačanja filmske pismenosti i jačanja interesa za europske filmove nizom događanja.

Od 2016. u program Kreativna Europa bit će uključen i instrument financijskog jamstva u iznosu od 121 milijun eura kako bi se kulturnim i kreativnim sektorima omogućio lakši pristup financijama.

Podrška kulturnim i kreativnim sektorima pruža se i u okviru ostalih programa koje financira EU:

- programom Erasmus+ podupire se razvoj vještina putem obrazovanja i izobrazbe te stvaranje znanja i partnerstava putem osnivanja saveza znanja i saveza sektorskih vještina;
- programom EU-a za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća COSME podupire se poduzetništvo te pristup financijama i tržištima za mala i srednja poduzeća;
- programom Horizont 2020. podupiru se istraživanje i inovacije u području kulture i kulturne baštine.

Od 2007. Europski fond za regionalni razvoj dodijelio je 3 milijarde eura za zaštitu i očuvanje kulturne baštine, 2,2 milijarde eura za razvoj kulturne infrastrukture i 775 milijuna eura za potporu uslugama na području kulture. Daljnjih 150 milijuna eura uloženo je od 1998. putem okvirnih programa EU-a za istraživanje i tehnološki razvoj.

Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama

Kada bi svaka država članica EU-a imala vlastita pravila u pogledu televizije, bilo bi teško gledati TV programe koji se prenose iz jedne europske zemlje u drugu. Iz tog razloga EU je 1989. usvojio direktivu o „televiziji bez granica“, kojom se donosi zajednički minimalni skup pravila koja vrijede na području čitavog EU-a.

Internetska televizija i novi načini stavljanja audiovizualnih sadržaja u optjecaj postavljaju pred

zakonodavca nove izazove, kao što su zaštita mladih ljudi od štetnih sadržaja i zabrana širenja mržnje, uz istodobno osiguranje slobode govora.

Direktiva o „televiziji bez granica” dopunjena je 2007. te je prerasla u Direktivu o audiovizualnim medijskim uslugama ⁽¹⁾. Direktiva je 2010. kodificirana. Njome su obuhvaćene sve audiovizualne medijske usluge – tradicionalna televizija (linearna usluga) i video na zahtjev (nelinearne usluge) te su za njih određeni opći zahtjevi. Ti zahtjevi uključuju identifikaciju pružatelja medijskih usluga, zabranu širenja mržnje, dostupnost za osobe s invaliditetom, mjere za promicanje europskih djela, određene kvalitativne zahtjeve za komercijalnu komunikaciju, sponzoriranje i plasiranje proizvoda.

No Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama u obzir se uzima razina kontrole nad uslugom te se s linearnim uslugama i uslugama na zahtjev različito postupa. Usluge na zahtjev podliježu jednostavnijoj regulativi koja odgovara relativnom utjecaju koje imaju na društvo u cjelini.

S druge strane, televizijsko emitiranje podliježe strožim zahtjevima, posebice u području oglašavanja, zaštite maloljetnika te promicanja i distribucije europskih djela.

Pri promicanju europskih djela tijekom emitiranja pravilima se zahtijeva da se većina emitiranja rezervira za europska djela različitih žanrova. Isto tako, televizijske kuće moraju rezervirati najmanje 10 % svojeg vremena emitiranja ili programskog proračuna za europska djela nezavisnih producenata. U slučaju usluga videa na zahtjev države članice imaju veću slobodu u načinu promicanja europskih djela – one,

primjerice, mogu uvesti mjere koje se odnose na udio europskih djela u katalozima, mjere kojima se jamči istaknutost takvih djela ili se pružatelji usluga videa na zahtjev obvezuju dati financijski doprinos pri produkciji i stjecanju prava na takva djela.

U svakom slučaju, Direktivom o audiovizualnim medijskim uslugama načelo zemlje podrijetla proširuje se na sve audiovizualne medijske usluge. To znači da se svakom uslugom moraju poštovati pravila zemlje u kojoj se pružatelj usluge nalazi. Provedba pravila odgovornost je predmetne države članice.

U svibnju 2012. Komisija je predstavila svoje prvo izvješće o provedbi Direktive. Budući da je međusobno približavanje tradicionalnog emitiranja i internetskog svijeta sve očitije, Komisija je nedavno pokrenula javne konzultacije kako bi istražila što to približavanje može značiti za europski gospodarski rast i inovacije, kulturnu raznolikost i potrošače. Savjetovanje na temelju Zelene knjige „Priprema za potpunu konvergenciju audiovizualnog svijeta: rast, stvaranje i vrijednosti” završeno je u jesen 2013. te su objavljeni **prilozi**, kao i izvršni dokument te članak s reakcijama. Procjena regulatorne prilagođenosti Direktive planirana je za 2015. putem **programa** REFIT.

⁽¹⁾ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama), SL L 95, 15.4.2010., str. 1.–24.

Europske prijestolnice kulture

Od pokretanja projekta prije gotovo 30 godina gradovi diljem Europe natječu se za priželjkivani naslov Europske prijestolnice kulture. Stjecanjem naslova Europske prijestolnice kulture gradovima se daje nov kreativni poticaj, stvara se nova lokalna publika za kulturu te se lokalnim kulturnim subjektima pomaže pri razvoju umrežavanja na europskoj i globalnoj razini. To je i jedinstvena prilika da se gradovi regeneriraju, promijene imidž ili se potvrde na međunarodnoj razini, što može dovesti do razvoja turizma i privlačenja novih ulaganja.

Tim se naslovom može ostvariti i vrijedan doprinos socijalnoj uključenosti i međukulturnom dijalogu, primjerice kreativnim programima za pomoć zajednici i učinkovitim angažiranjem volontera.

No najvažnije je što se naslovom Europske prijestolnice kulture u okviru brojnih kulturnih događanja u predmetnom gradu građanima Europe i izvan nje pruža mogućnost istraživanja goleme kulturne raznolikosti našega kontinenta te se omogućuje nov pogled na naše zajedničke korijene, povijest i vrijednosti.

„Naslovom Europske prijestolnice kulture jasno se dokazuje predanost EU-a kulturnoj raznolikosti, ali i činjenica kako kultura može ujediniti ljude u Europi. To je dokaz da kultura igra važnu ulogu u našim politikama održivog razvoja jer je projekt Europske prijestolnice kulture dio dugoročnog razvoja europskih gradova i regija te izvor poticaja za dinamičnost, kreativnost, ali i socijalnu uključenost.”

*José Manuel Barroso,
predsjednik Europske komisije*

Ulična događanja u Umeåu – jednoj od europskih prijestolnica kulture 2014.

EUR-TEXT – povratak u budućnost

Programom EUR-TEXT okupljaju se umjetnici iz raznih područja (glazbe, mode, likovne umjetnosti) iz Češke, Francuske, Malte i Poljske u cilju povezivanja suvremenog izričaja i europske kulturne baštine.

Bilo modnom revijom nadahnutom klasičnim slikarstvom, izvođenjem Schubertove 9. simfonije na starinskim glazbalima ili izložbom umjetničkih djela nadahnutima modnim dizajnom, u okviru EUR-TEXT-a postiže se dijalog između prošlosti i sadašnjosti kako bi se uistinu „vratilo u budućnost”.

Berlinale Talent

Svake godine tijekom međunarodnog filmskog festivala u Berlinu mladi i perspektivni stručnjaci u audiovizualnom sektoru šest dana izmjenjuju iskustva i stječu znanja od ostalih stručnjaka u tom sektoru. Tristo odabranih perspektivnih scenarista, producenata, redatelja, skladatelja, izdavača i mladih filmskih kritičara poziva se u Berlin kako bi sudjelovali u radionicama i premostili kulturni jaz te jaz između već uglednih i mladih talentiranih filmaša. Jedan od glavnih financijskih doprinosa Berlinale Talentu ostvaruje se u okviru potprograma Kreativne Europe MEDIA.

Operacija kino

Uz pomoć projekta Operacija kino program Kreativna Europa dopire do kinematografski najuskraćenijih i najsiromašnijih dijelova Balkana i Turske, potičući lokalne vlasti da podrže višenamjenska digitalna kina u kulturnim centrima širom regije.

S filmskih festivala iz Transilvanije, Sofije, Sarajeva i Istanbula uz velik se publicitet šalje oko 15 dugometražnih filmova na gostovanja u razne zemlje.

Operacija kino – dovođenje kina u neka od najudaljenijih područja EU-a.

Zentropa – neovisna filmska producencka kuća

Redatelji kao što su Lars von Trier, Susanne Bier i ostala istaknuta imena uvijek će imati velike izgleda da im projekti budu financirani, neovisno o tome daje li im MEDIA sredstva. No da bi se novi talenti razvili u istaknute redatelje, potrebni su podrška i financiranje.

Programom MEDIA ostvaruje se velika potpora Zentropi, producenckoj kući sa sjedištem u Danskoj. Početkom 90-ih godina, kada je osnovana, primila je znatnu potporu programa MEDIA, koja joj je zapravo omogućila rad u prvih nekoliko godina.

Anders Kjærhauge, načelnik odjela uprave, objašnjava: „S obzirom na to da u to vrijeme nitko u Danskoj nije vjerovao u ‚ideju Zentropje‘, potpora programa MEDIA bila je od ključne važnosti za opstanak tvrtke.”

Značaj ove tvrtke jasan je redateljima koji ostvaruju koristi od programa. Susanne Bier, redateljica filma „U boljem svijetu”, dobitnika Oscara 2011., objašnjava: „Danas, u vrijeme globalizacije, osjećamo da je važno da Europa bude usuglašena u mnogim područjima, uključujući i kulturnu razmjenu, pa radi toga treba podržati cijelu ideju programa MEDIA.”

„Zentropa i program MEDIA ‚rođeni‘ su zajedno početkom 90-ih. Odrasli smo zajedno kao angažirana i zanesena djeca; zajedno smo bili ‚tinejdžeri‘, nismo se u svemu slagali, ali smo uvijek bili voljni saslušati jedno drugo jer smo imali isti cilj – razvoj kvalitetna europskog filma. Sada smo oboje u svojim dvadesetima s pregršt odličnih filmova iza sebe, korisnim iskustvom koje možemo podijeliti i iskrenom nadom da ćemo zajedno i ostarjeti!”

Anders Kjærhauge,
načelnik odjela uprave, Zentropa

Izgledi: okretanje prema budućnosti

Kulturna vizija EU-a u budućnosti mora u svojoj srži sadržavati uključivanje građana. Kako bi se ostvarile gospodarske koristi od naše kulturne raznolikosti te postiglo poštovanje i razumijevanje među različitim kulturama, u politike na svim razinama potrebno je uključiti mjere poboljšanja pristupa kulturi u obrazovanju, poticanja kulturne proizvodnje te podrške sudjelovanju. U vremenima gospodarske nestabilnosti i globalizacije potrebno je suočiti se sa sljedećim izazovima:

Prihvatanje digitalne budućnosti

Digitalna tehnologija znatno utječe na nastanak, širenje i pristupačnost kulture. Zbog toga se mijenjaju prakse filmske distribucije, a digitalizacija se širi kinima.

Milijuni Europljana svoje omiljene televizijske serije gledaju na pametnim telefonima putujući na posao, na televizijskom prijatelju gledaju internetski sadržaj ili na internet učitavaju sadržaj koji su sami osmislili. U Europi trenutačno postoji 40,4 milijuna pametnih televizora, a do 2016. mogla bi ih imati većina kućanstava. Tim se promjenama brišu tradicionalne granice između korisnika, medija i interneta.

Europski kulturni i kreativni sektori pokretač su digitalnih promjena jer istražuju nove načine na koje europski građani mogu otkrivati nastanak digitalnog

sadržaja, u njemu uživati i sudjelovati. Prioritet Europske komisije poduprijeti je vodeću ulogu Europe u svijetu u proizvodnji kvalitetnog sadržaja, zadržavajući konkurentne prednosti europskih kulturnih i kreativnih sektora i u digitalnom okruženju.

Programom Kreativna Europa nastoji se kulturnim i kreativnim sektorima olakšati da u potpunosti iskoriste prilike koje donose digitalne promjene.

Kako bi se uzele u obzir te promjene, akcijskom planu „Optjecaj europskog filma u digitalnom dobu” osiguran je proračun u iznosu od 2 milijuna eura s ciljem:

- poboljšanja uvjeta za optjecaj europskih filmova na prostoru EU-a;
- povećanja broja gledatelja i širenja globalne publike europskog filma;
- pružanja pomoći tržišnim subjektima i donositeljima odluka da zadrže konkurentsku prednost, prilagođavajući se promjenama koje će utjecati na distribucijske platforme.

Ne možemo predvidjeti što budućnost nosi, ali svoje kreativne industrije možemo za nju pripremiti.

Pristup financiranju

Malim i srednjim poduzećima (MSP) u kulturnim i audiovizualnim sektorima potrebna su financijska sredstva kako bi ojačala svoje aktivnosti i poslovanja, no većina njih ima poteškoće pri dobivanju bankovnih zajmova.

Od 2015. postupno će se provoditi instrument kulturnih i audiovizualnih sektora kako bi se MSP-ovima omogućio pristup financiranju. Usto će se u okviru novog programa izgradnje kapaciteta davateljima zajmova pružiti stručne usluge kako bi povećali razumijevanje kulturnih sektora.

Razvoj publike

Još jedan cilj programa Kreativna Europa poticati je u svim svojim djelovanjima nove tehnologije kako bi se za europska kulturna djela razvila i stvorila nova vjerna publika.

U okviru razvoja publike postoji višedimenzionalni koncept kojim su uključene kulturna, društvena i gospodarska dimenzija, a odnosi se:

- na stvaranje nove publike;
- na produbljivanje odnosa s postojećom publikom;
- na širenje spektra publike;
- na razvoj europske suradnje u medijskoj pismenosti.

Više o temi

Ako su pitanja spomenuta u ovoj publikaciji pobudila vaše zanimanje, više informacija o njima možete pronaći na sljedećim internetskim stranicama:

- ▶ **Kreativna Europa, okvirni program Europske komisije za podršku kulturi i medijima:** <http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe>
- ▶ **Imate li pitanja o Europskoj uniji? Obratite se službi za informiranje građana Europe Direct:** 00 800 6 7 8 9 10 11 <http://europedirect.europa.eu>

